

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

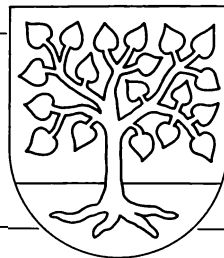
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN

FORUM FOR SLÆGTSHISTORIE

Indhold:

Fra redaktionen	s.	2
Priser og aktiviteter	-	3
SSF's Årsmøde 1990	-	4-6
Udarvsskifter	-	7
Blåt blod, - en efterlysning	-	7
Foreningsprogrammer	-	8-19
1. Bording	s.	8
2. Hjørring	-	9
3. Holstebro	-	10
4. Korsør	-	10
5. Odense	-	11
6. Randers	-	12
7. Sydsjælland	-	12-13
8. Trekantområdet	-	13-14
9. Vestsjælland	-	14-15
10. Viborg	-	15-17
11. Aalborg	-	17-18
12. Århus	-	18
13. Øvrige (Herning)	-	19
Rettelser	-	19
Slægten Würtz/Wirz, af Jan Hyllested	-	20-35
Køge-folk, en efterlysning	-	36

SLÆGTEN nr. 2, juli 1990

Udgiver: Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger (SSF).
Redaktion: Anton Blaabjerg (ansvh.), Fredensgade 38, 8800 Viborg,
tlf. 86 61 04 36, og Birgit Øskov, Vesterbrogade 6, 3.th.-15,
9400 Nørresundby, tlf. 98 17 63 76.

Stof fra bladet må benyttes med kildeangivelse, hele artikler
eller større dele deraf dog kun efter tilladelse.

ISSN 0905-7064

Fra redaktionen

Hermed udsendes Slægten nr. 2 til medlemmerne af 12 af SSF's 23 medlemsforeninger omfattende 1.000 af de tilsluttede foreningers godt 2.000 enkeltmedlemmer. - Der er altså nu en aktiv tilslutning til bladprojektet på 50% mod 33% ved udsendelsen af Slægten nr. 1. - Hermed velkommen til foreningerne i Randers, Trekantområdet, Vestsjælland og Århus.

De aktivt deltagende foreninger er nu følgende 12 i alfabetisk orden (med tilføjet antal medlemmer/abonnenter): Bording (32), Hjørring (71), Holstebro (43), Korsør (17), Odense (118), Randers (20), Sydsjælland (63), Trekantområdet (39), Vestsjælland (140), Viborg (120), Aalborg (200) og Århus (136).

Fra Slægten nr. 3 er der mulighed for at få foreningernes evt. logo anbragt ved programmet i bladet. Der opfordres herved til at indsende de bedste tegninger heraf i en sådan størrelse, at logo'et ved reduktion til 71% får en passende størrelse. - Jo enklere, klarere og lysere tegning, desto bedre resultat. Dette forhold bedes taget i betragtning, når foreninger enten antager nye eller forbedrer hidtidige logo'er.

Som det ses af både det første og dette nummer af Slægten er der tilstræbt et vist fællespræg over foreningernes programmer. Redaktionen håber, at dette kan godtages. - Det ville være en stor hjælp, hvis foreningerne ville skele til denne redigering af deres program før indsendelsen.

Følgende retningslinjer er fulgt i programredigeringen:

- ugedag og dato.
- foredragsholderens navn efterfulgt af uddannelse/evt. akademisk grad samt arbejde/hjemby.
- foredragets titel, - evt. efterfulgt af en kortere præsentation af emnet.
- tid og sted.
- kontingent.
- evt. andre meddelelser.
- bestyrelsen (navne, adresser og telefonnumre).

Dette er blot redaktionens forslag til redigering, punkter kan udelades og andre indføres.

Priser

Stykprisen for Slægten nr. 2 er:

- 7 kr. ved samlet abonnement for alle medlemmer af slægtshistoriske foreninger tilknyttet S sammenslutningen (SSF). - Denne abonnementspris vil hvert efterår blive fastsat for det følgende kalenderår (2 numre).
- 15 kr. plus porto i privat abonnement.
- 20 kr. plus porto ved løssalg.

Der gøres opmærksom på, at Slægten nr. 1 - desværre/heldigvis - blev en sådan succes, at alle eksemplarer nu er solgt. Derfor bliver hæftets vægtigste indlæg, den meget nyttige forkortelsesliste til lægdsrullerne udarbejdet af Rigsarkivets tidligere medarbejder Gregers Hvidkjær nu udgivet som særtryk; prisen herfor er 5 kr. per styk plus porto.

Aktiviteter 1990

Weekenden 5.-7. oktober

SSF's slægtshistoriske kursus på Båring Højskole.

Temaet er i år: Ejendoms historie på land og i by, jf. vedlagte indbydelse.

Lørdag 17. november

Slægtshistorisk Forening i Aarhus afholder SLÆGTSFORSKERTREF på Arhus Statsgymnasium, jf. vedlagte indbydelse.

Tirsdag 1. januar 1991

Udsendelse af Slægten nr. 3 indeholdende bl.a. foreningernes program for 1. halvår 1991.

Programmerne SKAL - sammen med adresserede, ufrankerede kuverter (ilagt evt. girokort til kontingent og/eller interne meddelelser) samt 7 kr. per medlem/abonnet være redaktøren i hænde senest 17. november (kan afleveres på SLÆGTSFORSKERTREF i Arhus).

Artikler og lign. skal sendes til redaktøren før 1. november, - meget gerne noget før.

SAMMENSLUTNINGENS ÅRSMØDE 1990

Mødet gennemførtes 21. april 1990 på Hotel Landsoldaten i Fredericia efter den i vedtægterne fastsatte dagsorden.

Formanden, Ingvar Musaeus, aflagde beretning om Sammenslutningens virksomhed i 1989:

I løbet af året har en nyoprettet forening i Kolding meldt sig som interesseret i medlemskab af Sammenslutningen. Det har ført til, at "KOLDINGHUS Forening for Slægtsforskere" med 56 medlemmer nu pr. 1. januar 1990 er aktivt medlem af Sammenslutningen. Jeg byder KOLDINGHUS-foreningen hjerteligt velkommen og håber, at både den og vi gamle må få glæde af medlemskabet.

Sammenslutningen består nu af 23 aktive medlemsforeninger, der tilsammen rummer 2.038 enkeltmedlemmer.

I årets løb har bestyrelsen fortsat arbejdet i bestræbelserne for, at Sammenslutningen lever op til de vedtægtsbestemte formål, hvorved der især er lagt vægt på

- 1) at varetage medlemmernes interesser (herved navnlig kursusvirksomhed og udgivelse af publikationer, som det specielt er nævnt i vedtægternes formålsparagraf) og
- 2) at samarbejde med andre historiske sammenslutninger og foreninger.

For at tage det sidste først skal jeg nævne, at de hævdvundne kontakter er fortsat til "Samfundet for dansk genealogi og Personalthistorie" og til "Sammenslutningen af Lokalarkiver" (SLA).

Det har bl.a. givet sig udtryk i, at formanden for Samfundet fortsat har deltaget i Sammenslutningens årsmøder og har gjort det med interesse og lyst til at give sit besyv med. Tilsvarende har jeg deltaget i Samfundets generalforsamling også i 1989. En tak til Samfundet for det fortsatte, positive samarbejde; det gælder også her, at samarbejde trives bedst ved at blive brugt.

SLA afholdt i oktober i Fåborg sit Årsmøde 1989 og samtidig sin 40-års jubilæumsfest. Jeg deltog i møde og festligheder og bragte - om ikke en storladen - så dog en hjertelig hilsen fra SSF i anledning af de 40 år. - I 1989 var det ikke muligt at få deltagelse fra SLA under vort årsmøde; så meget mere glædeligt er det i dag at se formanden hos os; en tak for det. De to sammenslutninger - SLA og SSF - repræsenterer to sider af samme sag: Set med vore historisk interesserede øjne er lokalhistorie og slægtshistorie uadskillelige; og derfor burde måske mere vægt kunne lægges på at finde en form for øget samarbejde de to sammenslutninger imellem.

HVEM FORSKER HVAD er et praktisk udtryk for samarbejdet med Samfundet. I 1989-udgaven bragtes for 3. gang tillige SSF's **LITTERATURFORTEGNELSE** over hovedsagelig personal- og lokalhistorisk litteratur, denne gang udsendt i 1988. - Det skal bemærkes, at Samfundet i 1989 accepterede, at disse fortegnelser bringes i HVEM FORSKER HVAD, efter at læserne så overvejende har udtrykt ønske om at beholde fortegnelserne også efter den 2-årige forsøgsperiode. - Det er igen bestyrelsesmedlem Mikael Horn, der har stået for litteraturfortegnelsernes udarbejdelse.

Den komulerede litteraturfortegnelse er stadig blandt de projekter, bestyrelsen arbejder med; men også i år må jeg meddele, at fortegnelsen stadig ligger i "smeltediglen".

Slægtshistorisk Weekendkursus 1989 blev gennemført 6.-8. oktober på Båring Højskole over temaet SOLDATER I SLÆGTEN. 85 kursusdeltagere fra næsten hele landet havde nogle udbytterige dage og et hyggeligt samvær under ledelse af kursusudvalget: bestyrelsesmedlemmerne Birgit Larsen og Jytte Skaaning.

På årsmødet for et år siden gav jeg i beretningen en redegørelse for den informationsvirksomhed, der indtil 1987 blev gennemført fra Sammenslutningens side rettet ud mod medlemsforeningernes enkeltmedlemmer. Jeg nævnte yderligere de overvejelser, bestyrelsen havde gjort sig med henblik på at få iværksat en fornyelse af denne virksomhed, og jeg gjorde det klart, at bestyrelsen ville fortsætte arbejdet med at få løst opgaven på dette område, nemlig skabelsen af et egentligt blad.

I løbet af efteråret konkretiseredes arbejdet, idet en redaktør - Anton Blaabjerg - blev udpeget, og indbydelse til medlemsforeningerne blev udsendt. Der viste sig en sådan opbakning fra foreningernes side, at et første nummer kunne udsendes til 1/3 af samtlige enkeltmedlemmer, hvilket bestyrelsen anså for tilfredsstillende. 1. januar 1990 udsendtes da det første nummer af bladet: SLÆGTEN - FORUM FOR SLÆGTSHISTORIE.

Gennem årene har der på årsmøderne været rejst spørgsmålet om, hvad medlemmerne får for medlemskabet. Kan det betale sig at være medlem af SSF? Skiftende bestyrelser har mødt opfordringen til at lade Sammenslutningen have noget kontant at byde på. - Nu er smag og behag jo forskellig - heldigvis! Så derfor er det vel umuligt at skabe produkter, som alle er lige glade for eller lige tilfredse med. Bestyrelsen har også i løbet af dette år haft disse forhold og spørgsmål for øje.

Det er ofte godt at leve i et fællesskab, hvor man kan glædes og lide i flok; men man skal tillige kunne løfte og bære i flok. Imidlertid lærer livet os også, at en gulerod eller belønning virker fremmende for indsatsen, - ikke blot for den enkelte, også for flokken. - Bestyrelsen har valgt at skabe enkelte produkter, som det kontant kan svare sig at aftage, når man er medlem af en medlemsforening. Et af produkterne er prisfastsættelsen af bladet SLÆGTEN, et andet produkt er fastsættelse af differentierede kursusgebyrer for de kommende weekendkurser på Båring Højskole. - Andre sådanne eksempler kan tænkes, måske også i forbindelse med udgivelsesvirksomhed på andre felter; men bestyrelsens tanker i så henseende er endnu tanker.

Der er på mange måder udført et stort arbejde inden for Sammenslutningens virkefelt. Ude i medlemsforeningerne leves foreningslivet på forskellig sæt og vis; jeg vil takke de enkelte bestyrelser rundt om i landet for godt samarbejde (det er dog kun de meget få foreninger, jeg aldrig eller yderst sjældent hører fra). Jeg har besøgt en del af foreningerne ved medlemsmøderne og har hver gang noteret mig min glæde over at være blevet så godt og gæstfrit modtaget. Tak for det også!

En tak til redaktionen for HVEM FORSKER HVAD for det dygtige og krævende arbejde, der lægges for dagen for at skabe en årlig udgave, der hver gang synes en tak bedre end forgængeren.

En tak til redaktionen for SLÆGTEN for det gåpåmod, der er vist i forbindelse med det pionerarbejde, som det er at skabe et nyt blad - og efterhånden give det dets egen, markante profil som binnede mellem slægtsforskere.

Og endelig en tak til medlemmerne af Sammenslutningens bestyrelse for det prisværdige arbejde i både bestyrelse og de udvalg, hvori de sidder.

Jeg vil her afslutningsvis gentage nogle af de ord, hvormed sidste års beretning blev afsluttet: Det skal stå helt klart for alle medlemsforeningerne, at det er bestyrelsens ledetråd - og det gælder såvel bestyrelsen som helhed som de enkelte bestyrelsesmedlemmer - at vi i vort arbejde stræber efter at få Sammenslutningen til at fungere i overensstemmelse med dens fædres visioner.

Dertil må gerne suppleres med fællesskabets løft!

I tilslutning til beretningen opstod en livlig debat om mulige procedurer for udsendelse af indbydelserne til Båring-kurserne, en udsendelse, der kan ske 1. juli sammen med SLÆGTEN nr. 2, men tillige samtidigt til de øvrige medlemmer, som ikke ønsker at abonnere på SLÆGTEN, og for så vidt de pågældendes foreninger da ønsker, at deres medlemmer modtager indbydelserne direkte. Formanden gav tilsagn om, at bestyrelsen snarest efter årsmødet vil træffe beslutning om proceduren for indbydelsernes udsendelse og om de økonomiske aspekter herved.

Der kom positive tilkendegivelser vedr. SLÆGTEN, bl.a. gav yderligere foreninger udtryk for fremover at ville abonnere på bladet. Andre foreninger gav udtryk for at ville bevare den hidtidige form for kontakt til medlemmerne ved selv at omdele/udsende programmer eller egne blade.

Beretningen godkendtes derefter.

Kassereren, Bent Askjær, forelagde det reviderede regnskab, der blev godkendt efter enkelte bemærkninger bl.a. gående ud på, at man ønsker regnskabet opstillet, så der er mulighed for direkte at få indtryk af de økonomiske forhold vedrørende såvel SLÆGTEN som de slægtshistoriske weekendkurser. - Forsamlingen vedtog bestyrelsens forslag om kontingentfastsættelse - uændret 7 kr. pr. medlem af de tilsluttede foreninger - for 1991.

De efterfølgende valghandlinger var udramatiske. Da ikke andre forslag fremkom, genvalgte efternævnte således til bestyrelsen: Ingvar Musaeus, Viborg, Jytte Skaaning, Odense, Jørgen Østergaard, Herning, Jørgen Aasberg, København; som revisor: Tove Glud Rasmussen, Århus; som revisorsuppleant: Lone Wredstrøm, København.

Det vedtoges, at næste årsmøde afholdes lørdag 13. april 1991 på Hotel Landsoldaten, Fredericia.

I.M.

Udarvsskifter

Enlige og barnløse ægtepar arves af deres såkaldte udarvinger, nemlig af deres eventuelle forældre, søskende eller nevøer/nieceser. - Før i tiden var der ingen begrænsninger for, hvor langt ud i slægten man kunne gå for at finde disse udarvinger.

Derfor kan udarvsskifter ofte kaste lys over familieforhold, der strækker sig langt tilbage - i heldigste tilfælde til tiden før f.eks. kirkebogens begyndelse. Og i sådanne tilfælde dokumentere hidtil ukendte slægtssammenhænge - måske over store geografiske afstande.

Et godt eksempel herpå er skiftet 1723-25 i Nykøbing M. byfogeds skifteprotokol 1722-44, B.35-139, fol.15b, efter skipper og handelsmand Søren Christensens Elsøe (1654-1702) og hustru Kirsten Madsdatter (1648-1723); parrets store gravsten findes nu i haven ved museet på Dueholm Kloster. - Det langvarige og fyldige skifte med oplysninger om en mængde arvinger opregner således den store efterslægt efter Kirstens bestefar, byfoged Niels Poulsen i Nykøbing, født før 1560, død omkr. 1605-10; og hertil kommer endda oplysninger om visse efterkommere efter søskende til både byfogeden og hans kone Kirsten Thuesdatter.

Dette skifte er udnyttet i bl. a. Niels Ravns bog Gamle slægter i Ry sogn, 1. og 2. udg. 1969 og 81. Det fremgår heraf, at byfogedens datterdatter omkr. 1660 flyttede fra Mors til Rye Mølle mellem Silkeborg og Skanderborg, hvor hun og hendes mand Hagen Johansen blev ophav til en stor midtjysk slægt; parrets datterdatter blev gift med fabriksmester i Bryrup Henrik Fischer, fra hvem brødrene Leck Fisher og Viggo Kampmann, henholdsvis forfatter og politiker, nedstammede.

Kendskab til sådanne udarvsskifter efterlyses! - Har du notater om sådanne "gode skifter" liggende? - Redaktionen hører meget gerne herom!

Hvis der er interesse herfor, vil næste nummer af Slægten bringe en liste over nogle udarvsskifter med kildeangivelse og et par ord om deres indhold, ikke samtlige arvingers navne, men deres omtrentlige antal og angivelse af, om nogle af disse boede langt fra arveladerens bopæl.

A.B.

Blåt blod, - en efterlysning

I bestræbelserne på at få et overblik over blåt blods sjældenhed i den almindelige befolkning ville jeg meget gerne, om læserne ville meddele mig deres kendskab til slægtsmæssige forbindelser mellem adelige og borgerlige familier i tiden før år 1700.

Jeg er interesseret i oplysninger om sådanne slægtsforbindelser, hvad enten disse stammer fra egen forskning eller fra trykt litteratur, både egentlige slægtsbøger og mindre artikler; mange titler nævner jo ikke den interessante afstamning.

Resultatet af undersøgelsen offentliggøres her i bladet.

Anton Blaabjerg
redaktør

FORENINGSPROGRAMMER

De 12 foreningers programmer for 2. halvdel af 1990 følger her i alfabetisk orden. - De med (FU) mærkede foredrag afholdes i samarbejde med Folkeuniversitetet.

Bording Slægts- og Lokalhistoriske Forening

Tirsdag 21. august

Slægtsforskning, - orientering for nybegyndere samt diskussion om evt. problemer i forskningen. Anmeldelse af spørgsmål og indlæg helst inden 11. august til formanden.

Tirsdag 4. september

Arne Rosenkvist, ingeniør, adjunkt v. Aarhus Teknikum:
Vejenes historie.

Fra jordens 7 underværker, der også viser, at veje var kendte, over antikkens Rom, hvor alle veje fører til, til vor egen Hærvej, og frem til den moderne vejbygning med brosten, macadam (skærver) og vor nye asfalt.

Tirsdag 2. oktober

Kim F. Karmark, cand. phil., Aarhus Universitet:
Skikke, ritualer og omgangsformer i 16- og 1700-tallets håndværkerlaug.

Gennem det 17. og 18. årh. var de tyske håndværkerskikke drivkraft og samlingspunkt i mange danske laug. Foredraget giver en beskrivelse af disse skikkes ankomst, etablering og forsvinden.

Tirsdag 27. november

Generalforsamling. - Herefter vil Birgit Bjørnholt, antikvitetshandler, Silkeborg, fortælle om BONDESTUEN, hvorfor den så sådan ud, og hvorfor stuerne i dette århundrede ser ud, som de gør. Hør om møbler, deres oprindelse, brug og skiftende udseende.

Tid og sted

Møderne starter kl. 19.30. I august afholdes mødet i "Arkivet" på Bording Skole, men ellers på Bording Plejehjem.

Bestyrelsen

Svend Skyum, fmd., Vestervang 12, 7441 Bording, tlf. 86 86 19 21
Betty Andersen, kass., Poppelvej 16, 7441 Bording, 86 86 17 07
Sven Ivan Jørgensen, sekr., Sigtenvej 8, 7441 Bording,
tlf. 86 86 14 61
Hans Thomsen, arkiv., Poppelvej 9, 7441 Bording, 86 86 10 19
Sonja Rosengart, Østervang 47, 7441 Bording, tlf. 86 86 20 36

Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn

Tirsdag 11. september (FU)

Jørgen Dickmann Rasmussen, leder af Byhistorisk Arkiv i Esbjerg: "Lidt mord og lidt hor".

Hvorledes retsarkivalier kan bruges som kilde til almindelige menneskers og dagliglivets historie.

Tirsdag 25. september

Samarbejdsaften, hvor vi medtager vore papirer og hjælper hinanden. IGI-registre og læseapparater vil være til rådighed.

Tirsdag 9. oktober

Birgit Larsen, arkivsekretær, formand for Slægtshistorisk Forening for Aalborgegnen, fortæller om Udvandrerarkivet; og udvandringerne til Amerika illustreres med en serie lysbilleder.

Tirsdag 30. oktober

Helle Bæk Nielsen, leder af lokalarkivet i Løkken, orienterer om arkivet, der har til huse i kælderen under biblioteket på Løkkegade 4. - Fra Hjørringhovedvejen drejes mod højre ad Nørregade, som er første indkørsel nordfra. Tredie vej på venstre hånd er Løkkegade. - For interesserede vil der også være mulighed for at besøge museet, der ligger tæt ved arkivet.

Kaffe og brød medbringes. Kørelejlighed kan arrangeres via formanden.

Tirsdag 13. november (FU)

Hans H. Worsøe, landsarkivar, Aabenraa, fortæller om amsarkiverne og deres benyttelse. - Foredragsholderen har netop skrevet en vejledning herom; udgives af Rigsarkivet sidst på året.

Mandag 26. november

Busekskursion til Landsarkivet i Viborg. Tilmelding til turen, der incl. aftenkaffe forventes at koste 125-150 kr., sker til formanden, tlf. 98 92 70 75 eller ved møderne. Forudbestilling af arkivalier tilrådes. Lånesedler kan fås ved tilmeldingen og afleveres senest 1 uge før turens afholdelse.

Tirsdag 11. december

Bjarne Simonsen fortæller om den forhen så livlige SKUDEHANDEL fra Vendsyssel og de slægter, der i særlig grad var knyttet dertil. - Julemødet krydres traditionen tro af gløgg mm.

Tid og sted

De alm. møder afholdes i Rådhuskælderen kl. 19.30, mødet 30. oktober dog i lokalarkivet i Løkken, ligledes kl. 19.30. - Ekskursionen til Viborg starter kl. 17.00 fra Sct. Olai Plads.

- Husk kaffe og brød medbragt til møderne.

Formand

Per Maack Andersen, Christiansgade 24 A, 9800 Hjørring, tlf. 98 92 70 75.

Egns- og Slægtshistorisk forening, HolstebroTorsdag 27. september

Birgit Larsen, arkivsekretær, Det danske Udvandrerarkiv, Ålborg:
Udvandrerarkivet og brugen deraf.

Torsdag 25. oktober

Finn Lauridsen, forfatter og lærer, Linde:
"A hovsker ino mi bette daw".

Torsdag 15. november

Finn Lauridsen, overarkivar, Erhvervsarkivet, Århus:
Hvad kan slægtsforskeren bruge Erhvervsarkivet til?

Torsdag 6. december

Kristian Knudsen, gårdejer og "arkæolog", Thorsted:
Han fortæller om de mange udgravninger, han har været med til,
bl.a. det største fund af messingspyd her i landet, samt viser
lysbilleder og fortæller om, hvordan vore forfædre levede. -

Torsdag 24. januar 1991

Generalforsamling, dagsorden i Slægten nr. 3, januar 1991.

Tid og sted

Møderne afholdes på Holstebro Bibliotek kl. 19.30. - Husk kaffen.

Bestyrelsen

Harald Andersen, fmd., Ryesvej 24, 7500 Holstebro, 97 42 27 51
Max Nielsen, kass., Møborg Kirkevej, Møborg, 7660 Bækmarksbro,
tlf. 97 88 15 93

Martha Bjerg, sekr., Rosenvænget 6, 7570 Vemb, tlf. 97 48 11 12

Inger Nørgaard, Skivevej 9, 7500 Holstebro, tlf. 97 42 21 26

Bent S. Kristensen, Mirabellevej 3, Mejdahl, 7500 Holstebro,
tlf. 97 42 33 84

Per N. Laugesen, Hovedgaden 14, Tvis, 7500 Holstebro,

tlf. 97 43 52 55

Annie Gullach, Parkvej 19, 7500 Holstebro, tlf. 97 42 31 07

Slægtshistorisk forening i Korsør

Ikke noget egentlig program for 2. halvår 1990.

Formand

Vagn Winther, Grevsensgade 20, 4220 Korsør, tlf. 53 57 41 85

Slægtshistorisk Forening i OdenseOnsdag 26. september

Hans Bekker Nielsen, professor, Odense Universitet:
Rasmus Rask - fynbo og filolog.

Onsdag 31. oktober

Poul Andresen, overlæge, Sanderum:
Mads Lange på Bali og hans efterslægt i sultanatet Johor.
Foredraget ledsages af lysbilleder.

Onsdag 28. november

George Nellemann, museumsinspektør, Dansk Folkemuseum, Brede:
Den polske landarbejderindvandring.

Onsdag 12. december

Th. Andersen, fhv. underdirektør i Nykredit:
Rundvisning i Nykredits enestående samling af kobberstik med lokale motiver.

Onsdag 30. januar 1991

Generalforsamling.

Tid og sted

Alle møder starter kl. 19.15 og afholdes på Fyns Kunstmuseum, Jernbanegade 13, 5000 Odense C. - Mødet i december dog hos Nykredit, Mageløs 2, 5000 Odense C.

Kontingent

75 kr. om året.

Bestyrelsen er allerede nu ved at planlægge sæsonen 1991, hvor foreningen kan fejre sit 20 års jubilæum.

Vi vil forsøge at skaffe en foredragsholder, der kan fortælle noget om arvelighed. Desuden arbejder vi med udflugter til Carl Nielsen Museet, Johannes Larsen Museet i Kerteminde (museumsinspektør Erland Porsmose vil fortælle om maleren og fotografen Lars Rastrup) og evt. til Odense Assistenskirkegård (ved arkivar Jørgen Thomsen).

Bestyrelsen

Finn Grandt-Nielsen, fmd. 1990, Enghavevej 34, 5230 Odense M.,
tlf. 66 14 11 12

Jytte Skaaning, fmd. 1991, Vinkældervej 6 A, 5000 Odense C.,
tlf. 66 14 88 77

Solveig Stroyer, sekr., Johannevej 21, 5000 Odense C.,
tlf. 66 14 95 01

Signe Skov Christensen, kass., Klingstrupvænget 73, 5230 Odense M.,
tlf. 66 15 85 60

Sonja Hjelm Pedersen, Toppen 10, 5270 Odense N., 66 18 07 04

Slægts- og Egnshistorisk forening i RandersTirsdag 11. september

Paul G. Ørberg, arkivar, Viborg:
Kirkebøger og præstearkiver.

Tirsdag 25. september

Ekskursion til Randers kulturhistoriske museums nye afdeling i
Kejsergården. Vi mødes ved Kejsergårdens indgang kl. 19.00.

Tirsdag 9. oktober

S.E. Sørensen, fhv. trafikkontrollør, Aarhus:
Skiftearkivalier.

Tirsdag 13. november

Harry Christensen, arkivar, Viborg:
Brandtaksation. Ejendom og bolig.

Tirsdag 27. november

Samarbejdsaften.

Tirsdag 11. december

Peter Østergaard, arkivleder, Mellerup:
Drachmann-slægten fra Mellerup.

Tirsdag 8. januar 1991

Generalforsamling.

Tid og sted

De ordinære møder afholdes i Kulturhuset (lokale 3) kl. 19.30,
ekskursionen til Kejsergården starter dog kl. 19.00. - General-
forsamlingen afholdes i Kulturhistorisk Museum.

Formand

Laust Chr. Larsen, Himmelbovej 67, 8900 Randers, 86 43 09 51

Slægtshistorisk Forening for SydsjællandOnsdag 5. september

Günther Artmann:
Soldater i slægten.

Onsdag 26. september

E.A. Nielsen, seniorsergent, leder af Gardehusarkasernens
velfærdsafdeling og museum:
Rundvisning på kasernen og soldatermuseet med beskrivelse af de
gamle uniformer. - Vi mødes ved porten til kasernen kl. 19.00.
- Efter rundvisningen bliver vi beværtet med kaffe.

Onsdag 17. oktober

Anne Margrethe Krogh Thomsen, Mormonernes bibliotek, København:
Mormonkirkens slægtshistoriske arkiv, Mormonkirken og Mormonkir-
kens danske bibliotek.

Mandag 12. november

Medlemsmøde: Personlig brug af EDB i slægtsforskningen. - Her vil medlemmer af foreningen vise brugen af PC'eren til registrering af slægtsoplysninger.

Tirsdag 4. december

Thomas Bruun, præst i Vejlø: Livets fester.
- Julemøde med gløgg og småkager.

Tid og sted

Alle møder afholdes kl. 19.30 i Pejsestuen på Grønnegades kaserne med medbragt kaffe og brød. Undtaget er dog mødet på Gardehusarkasernen kl. 19.00. - Vel mødt og god sommerferie.

Grundkursus i slægtsforskning

Traditionen tro afholder LOF's aftenskole kursus i slægtsforskning på Næstved By- og Egnshistoriske arkiv, Amtsgården, hver tirsdag kl. 19.30-22.00 fra 25. september til 4. december. I kurset indgår ekskursioner til Landsarkivet og Rigsarkivet i København.

Kursusleder: fhv. stadsarkivar A. Strange Nielsen, 53 73 48 15.

Bestyrelsen

Henning Ballegaard, fmd., Vagtelvej 35, 4700 Næstved,
tlf. 53 72 95 24

Ole Pilegaard Hansen, kass., Fyrrevej 7, Fensmark, 4700 Næstved,
tlf. 53 74 64 05

Knud Rahbæk Frederiksen, Fællesejevej 14, 4700 Næstved,
tlf. 53 72 55 08

Karin Mørck, Kildebakken 14, 4700 Næstved, tlf. 53 72 74 74

Niels Beck, Hovedvejen 20, 4733 Tappernøje, tlf. 53 76 52 02

**Trekantområdets slægtshistoriske forening,
Fredericia**

Mandag 10. september

Knud Høirup, direktør, Glostrup:

En konsangvinitets-betegnelse (kombination af anetavle og efterslægtstavle).

Mandag 8. oktober (FU)

Finn Andersen, arkivsekretær, København:
Amtsarkiverne.

Mandag 12. november (FU)

Erik Kann, stud. mag., København:

Slægtsforskning i 1600- og 1700-tallet før kirkebøger og folketællinger.

Mandag 10. december

Anna og Christian Martinussen, medlemmer af foreningen:
Egne arbejder med slægtsforskning.

Mandag 14. januar 1991 (FU)

Troels Dahlerup, professor, Århus:
Vore gamle landsbykirker og bønderne.

Tid og sted

Mødetidspunktet er for alle foredrag ændret til kl. 20.00, mødestedet er Depotgården (lokale 32), Lollandsgade 2-4, Fredericia.

Formand

Bent Askjær, Hybenvænget 26, 6000 Kolding, tlf. 75 52 92 80

Slægtshistorisk forening, Vestsjælland**Mandag 27. august**

Bent Barfod, tegner:
Slægten Barfod.
Afholdes på Arnehavehus, Slagelse.

Mandag 24. september

Bodil K. Hansen, cand. phil.:
Mejersker, en befolkningsgruppe, der blev fortrængt under andelsbevægelsens gennembrud - bl.a. ved andelsmejeriernes opførelse.
Afholdes på Isefjord, Holbæk.

Lørdag 27. oktober

Erik Kann, stud. mag., København:
Slægtsforskningens dag 1990, Vallekilde Højskole, kl. 13.30.
- kl. 13.30 Velkomst og orientering
- kl. 13.45 Slægtsforskning i Sønderjylland med gennemgang af mulige arkivmaterialer
- kl. 15.00 Kaffepause
- kl. 16.00 Slægtsforskning i Norge og Sverige
- kl. 17.30 Spisepause,
- herunder tid til anebytning og alm. hygge
- kl. 19.00 Regnskaber som indgang til slægtsforskning.
- Amtsstuer, Rentekammer og godsarkiver.
- kl. 21.00 Afslutning.

Der kan ikke købes mad på stedet, så dette bedes medbragt; kan dog indtages på højskolen.

Mandag 26. november

Besøg på Matrikelarkivet, Titangade 13, København. - Arkivar Hans Ejner Jensen vil vise rundt og fortælle om brugen af arkivet.

Da det er besværligt at komme ind, bedes alle møde til den fastsatte tid, så følges vi ad ind.

Mandag 18. februar 1991

Generalforsamling på Postgården, Sorø; derefter vil Arne Binderup fortælle om EDB i forbindelse med slægtshistorien.

Bestyrelsen

Elisabeth Larsen, fmd., Byvænget 25, 4573 Højby Sj., 59 30 20 42
 Michael Horn, kass., Enghavevej 23, 4540 Fårevejle, 53 45 54 10
 Ole Petersen, sekr., Kildeparken 10, 4200 Slagelse, 53 53 30 25
 Oscar Udsholt, Elmørk 46, 4534 Hørve, tlf. 53 45 63 32
 Poul Carlsen, Nordvestvej 3, 4300 Holbæk, tlf. 53 43 41 86
 Ellen Hemmingsen, suppl., Vallekildevej 48, 4534 Hørve,
 tlf. 53 45 67 88

Vi håber på en god sæson, og at mange vil komme til arrangementerne. Er der medlemmer, der ligger inde med ideer til mødemøder, så kom frem med dem.

Kontingent

Arligt per medlem 100 kr., pensionister 70 kr., par 150 kr. og pensionistpar 110 kr.

Bogudgivelser mv.

Foreningen har udgivet 2 bøger. 1986 Anna Louise Alstrøms grundbog om slægtsforskning og 1988 Oline og Oscar Udsholts bog om Jens Nielsen, henrettet tyv og brandstifter. - Bøgerne koster henholdsvis 100 og 130 kr. incl. porto og moms.

Slægtsforskere, der arbejder med slægter i Vestsjælland, kan ved henvendelse til kasseren få tilsendt vores "Hvem Forsker Hvad i Vestsjælland"; den eneste betingelse herfor er, at vedkommende sender sin egen forskeroversigt med slægtsnavne og forskerområder i Vestsjælland (Holbæk og Sorø Amter).

Slægtshistorisk Forening for Viborg og OmegnOnsdag 12. september

Jan Otkjær, Viborg: Introduktion til EDB og slægtsforskning.

Kan den moderne teknik hjælpe os i arbejdet med slægtsforskning? - Hvordan kan hjemmecomputeren benyttes?

Lørdag 15. september

EDB og slægtsforskning, et minitræf.

Vi mødes i fælleshuset Hedeveanget 166 kl. 10.00, hvorefter vi har hele dagen til drøftelser af problemer omkring EDB og slægtsforskning. - Medbring din computer og slægtsoptegnelser, kom og få inspiration ved uddybelse af introduktionen 12. september.

Yderligere opl. om både 12. og 15. september fås hos formanden og hos Jan Otkjær, Hedeveanget 136, Viborg, tlf. 86 67 17 25. - Bemærk: Mad medbringes, øl og vand kan købes.

Onsdag 26. september

Aftentur til det lokalhistoriske arkiv for Kjellerup Kommune på Blicheregnens Museum i Thorning. - Museets og arkivets leder Hans Kruse viser rundt og fortæller om lokalarkivet.

Onsdag 3. oktober

Samarbejdsaften. - En eller to af foreningens medlemmer fortæller om deres forskning. På grundlag af medlemmernes forskningsover-

sigter (skema til indsendelse vedlagt) søges kontakt skabt mellem medlemmer med fælles interesseområder.

Også problemer med læsning af gotisk skrift vil der kunne samarbejdes om. - Der vil tillige blive orienteret om slægtsforskerens brug af microfiches (mikrokort), idet mulighederne for at købe bl.a. kirkebogskopier på disse kort stadig vokser.

Onsdag 24. oktober

Chr. R. Jansen, leder af Landsarkivet, Viborg: Rundvisning.

Medlemmerne indbydes herved til rundvisning på Landsarkivet, hvor landsarkivaren viser rundt og fortæller om de dele af arkivet, som vi som besøgende ellers ikke har lejlighed til at se.

Tilmelding til formanden, idet max. 30 kan komme med.

Onsdag 7. november (FU)

Gerda Bonderup, cand. mag., universitetslektor, Århus:

Skilsmisser gennem 300 år.

Ud fra skilsmisedomme og -bevillinger og andet materiale søges bl.a. følgende spørgsmål besvaret:

Lod folk sig virkelig ikke skille i gamle dage, og levede de virkelig i fornuftsægteskaber, indtil døden adskilte dem? - Hvis folk endelig lod sig skille, var det så på mandens eller konens initiativ? Og hvordan klarede man selve skilsmissemødet rent økonomisk og socialt?

Onsdag 5. december (FU)

Laust Kristensen, sognepræst i Tårup-Kvols, foreningens tidligere formand: Almueundervisning.

I hvad skulle fortidens børn undervises, hvad var lærerens forudsætninger og hvilke hjælpemidler havde han til opgaven?

Tid og sted

Bemærk venligst, at møderne dels er rykket frem til kl. 19.00, og at foredragsaftnerne er flyttet til Østre Skole med P-plads på hjørnet af Sct. Nikolaj Gade og Gråbrødre Kirke Stræde.

Decembermødet afvikles sædvanen tro i Vestervang Kirkes lokaler, hvor foreningen er vært ved julekaffebordet. - Læg mærke til lokaleforholdene 15. og 26. september samt 24. oktober.

Bogauktion

Successen fra sidste generalforsamling indbyder til gentagelse i februar 1991. - Har nogen bøger og andet materiale af slægts- og lokalhistorisk art liggende? Bestyrelsen hører gerne, hvis ejeren har mistet interessen for dette materiale.

Kontingent

For enkeltmedlemmer og par er kontingentet henholdsvis 85 og 130 kr., der udover foredragene dels dækker den årlige publikation HVEM FORSKER HVAD - med både interesseområder/forskningsoversigter for mere end 300 aktive slægtsforskere og lister over den nyeste litteratur på slægtsforskningens og lokalhistoriens områder - og dels dette halvårige blad, Slægten.

Bestyrelsen

Anton Blaabjerg, fmd., Fredensgade 38, 8800 Viborg, 86 61 04 36
Peter Kudsk, kass., Søvej 7 B, 8800 Viborg, tlf. 86 60 08 11

Inga Hørdum, sekr., Hedevej 28, Frederiks, 7470 Karup J.,
tlf. 86 66 13 17
Mona Finderup, Niels Bødkersvej 6, Hvornum, 9500 Hobro,
tlf. 98 54 70 15
Hans Viuf-Sørensen, Søvanget 2, 8800 Viborg, tlf. 86 61 30

Slægtshistorisk Forening for Aalborgegnen

Mandag 10. september

Medlemsmøde. - OBS bemærk mødedato!

Torsdag 20. september

Aftentur til Landsarkivet i Viborg.

Bus afgår kl. 17.45 præcis fra Aalborghallens parkeringsplads, Vesterbro 14. Læsesalen i Viborg er åben for medlemmerne i tiden kl. 19.00-22.00. Pris per person 50 kr., der betales i bussen. Evt. selvkørere betaler i Viborg. Prisen dækker betaling af arkivpersonale. Bussen betales af foreningen.

Tilmelding og aflevering af bestillingssedler til Birgit Larsen senest 10. september.

Mandag 1. oktober

Finn Andersen, arkivsekretær, Landsarkivet for Sjælland:
Hvorfra - hvorhen? En ane er væk - hvad så?

Tirsdag 16. oktober

Besøg på Egnssamlingen, Lokalhistorisk Museum og Arkiv,
Nolsvej 1, 9493 Saltum.

MØDESTED: Aalborghallens parkeringsplads, Vesterbro 14, kl. 19.00. Der køres i privatbiler. Ca. 25 deltagere. Tilmelding 1. oktober til Birgit Larsen.

Mandag 5. november

Jørgen Würtz Sørensen, lic. phil., Center for Kulturforskning,
Århus Universitet: Kartoffeltyskerne.

Mandag 3. december

Julemøde med det traditionelle "minitræf".

Mandag 7. januar

Foredragsaften, - emnet endnu ikke fastlagt.

Tid og sted

Hvor intet andet er anført, afholdes møderne i foredragssalen, Arkivbygningen v/ Vor Frue Kirke, Aalborg, den pågældende dato kl. 19.30.

Bestyrelsen

Birgit Larsen, fmd., Klostermarken 13, 9000 Aalborg, 96 16 11 35
Jane Larsen, sekr., Engvej 119, Nr. Halne, 9380 Vestbjerg,
tlf. 98 26 91 32
Birgit Øskov, kass., Vesterbrogade 6, 3.th.-15, 9400 Nørresundby,
tlf. 98 17 63 76

Aage Harbo, Fuglsangsvej 15, 9400 Nørresundby, tlf. 98 19 01 63
 Tonny Petersen, Ryesgade 37, 9000 Aalborg, tlf. 98 13 48 43
 Per Andersen, suppl., Harlekinvej 7, 9000 Aalborg, 98 18 79 14
 Hans Erik Luther, suppl., Petersborgvej 59, 9000 Aalborg,
 tlf. 98 16 63 34
 Finn Hejlesen Jakobsen, rev., Kvisten 27, 9260 Gistrup,
 tlf. 98 32 32 67
 Hakon Wormslev, rev., P.P. Hedegaardsvej 1, 9400 Nørresundby,
 tlf. 98 17 38 86

Slægtshistorisk Forening i Aarhus

Mandag 10. september (FU)

Gregers Hvidkjær, vagtmester, Landsarkivet for Fyn:
 Lægdsrullerne fra stavnsbåndets ophævelse og frem mod vor tid,
 deres praktiske værdi i slægtsforskningen.

HVEM FORSKER HVAD bliver uddelt i løbet af aftenen.

Mandag 8. oktober (FU)

Henrik Dupont, forskningsbibliotekar ved Det kgl. Bibliotek:
 Bibliotekets righoldige billed- og kortsamling og slægtsforske-
 rens brug deraf.

Mandag 12. november (FU)

Bente Klercke Rasmussen, Århus:
 Studier på De Vestindiske Øer, de mange danskes liv derovre.

Mandag 10. december (FU)

Birgitte Kjær, museumsinspektør, Århus:
 Ballets kulturhistorie i dette og forrige århundrede. - Fore-
 dragsholderen, der har arrangeret den store udstilling "Århun-
 dredets bal" i tekstilmuseet i Den Gamle By, ledsager fremstil-
 lingen med lysbilleder.

Tid og sted

Alle foredrag afholdes kl. 19.30 i selskabslokalerne på hotel
 "Ansgar", Banegårdspladsen 14, Århus C.

Kontingent

Ved generalforsamlingen 8. januar 1990 blev årskontingentet fast-
 sat til 120 kr. fra 1. januar 1991.

Bestyrelsen

Helle Villesen, fmd., Chr. Xs Vej 27, 8260 Viby J., 86 14 64 96
 Franz Horvath, sekr., Stjerneparken 29, Søften, 8382 Hinnerup,
 tlf. 86 91 15 79
 Jørn Eriksen, kass., Skovdalsvej 14, 8260 Viby J., 86 14 43 15
 Tove Glud Rasmussen, Nøddevej 2, 8260 Viby J., tlf. 86 14 43 11
 Jette Carlsen, Hedevangen 81, 8800 Viborg, tlf. 86 67 25 60

Af de uden for bladprojektet stående foreningers programmer er følgende meddelt redaktionen:

Slægtshistorisk Forening i Herning

Mandag 17. september

Finn Stendahl Pedersen, dr. phil., universitetslektor, Odense: Matriklerne 1662, 1664 og 1688, og hvordan de bruges i slægtsforskning.

Mandag 15. oktober

Niels Windfeld Lund, cand. mag., Fanø:
Kratfolk, - om livsformer i Midtjylland i det 18. og 19. årh.

Mandag 19. november

Finn Andersen, arkivsekretær, Landsarkivet i København:
En ane er væk - og hvad så?

Mandag 17. december

Erik Kohr Johansen, cand. mag., arkivar, Århus:
Slægtshistorie i Erhvervsarkivet og Århus Byarkiv.

Tid og sted

Foredragene afholdes alle på Herning Centralbibliotek kl. 19.30.

Formand

Ingelise Løvenholt Nielsen, Granly 1, 7451 Sunds,
tlf. 97 14 16 32

Rettelser

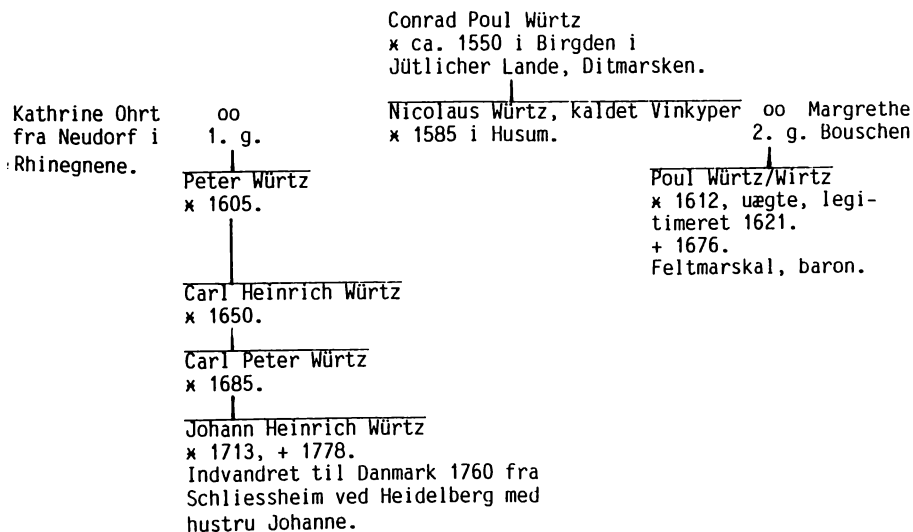
Foreningerne opfordres til at indsende rettelser og tilføjelser til redaktionen, så de korrekte oplysninger kan komme i Slægten nr. 3. -

Nogle foreninger har indsendt alle bestyrelsesmedlemmernes (med eller uden suppleanter) navne, adresser og telefonnumre, nogle foreninger oplyser om deres kontingent osv. - For redaktionen er spørgsmålet, om disse forskelligheder har indsneget sig som fejl (unøjagtigheder), - eller ligger der beviste holdninger bag?

Derfor: Giv straks jeres mening til kende!

I 1759-61 indvandrede flere hundreder sydtyske familier til Jylland med det ene formål for øje som kolonister at skulle opdyrke de øde hedestrækninger på Alheden v/Viborg og Randbøl Hede vest for Vejle.¹⁾ Blandt disse familier be- fandt sig også en familie, som i begyndelsen af dette århundrede opnåede at komme i offentlighedens søgelys, nemlig slægten WÜRTZ i Frederiks sogn. Denne slægts historie vil jeg i nærværende artikel prøve på at belyse gennem nogle til dato ganske ukendte optegnelser fra Schweiz samt egne efterforskninger i Tyskland i perioden 1983-89. Flere har prøvet at beskrive denne slægts historie gennem tiden uden dog at have foretaget de nødvendige efterforskninger i Tyskland og Schweiz.

I 1676 døde en person i Hamburg, som skulle få stor betydning i en arve- sag efter samme person frem til begyndelsen af dette århundrede, nemlig felt- marskal Poul Würtz/Wirtz, x 1612 i Husum, + 1676 i Hamburg, uden legitime ar- vinger. I 1970 skrev nu afdøde lærer, Valdemar Andersen, en artikel om denne feltmarskal og hans arvinger i "Personalhistorisk Tidsskrift". Jeg vil ikke gøre nærmere rede for denne arvesag, men blot henvise til Valdemar Ander- sens artikel.²⁾ Denne arvesag var en affære, der omkring 1910 satte sindene i bevægelse hos folk på Alheden, især efterkommere af den indvandrede kolo- nist, Johann Heinrich Würtz, i Frederiks sogn. Sagen blev taget op af for- fatteren og journalisten Johannes Bech, der mente, at han kunne få arven hjem og påvise, at de danske Würtz'er var beslægtet med feltmarskallen. Han frem- skaffede oplysninger om slægten, og "påviste" en noget tvivlsom stamtavle over slægten, der kunne føres til Ditmarsken. Stamtavlen skulle ifølge Johs. Bech se således ud:³⁾

Denne stamtavle kunne Valdemar Andersen blankt afvise i 1970, idet han havde kontaktet byen Schriesheims (som byen rigtigt hedder, og hvorfra Würtz stammede) lokalhistoriker, Dr. Hermann Brunn (+ 1977), der kunne opstille den korrekte stamtavle over slægten i Schriesheim (7 km nord for Heidelberg). Slægten WÜRTZ (oprindeligt WIRZ) stammede fra Erlenbach ved Zürichsee, Kanton Zürich, og en gren udvandrede 1651 til Schriesheim an der Bergstrasse. Oplysningerne om slægten i Schweiz er ret nye og ukendte, og skyldes lokalhistorikeren Walter Imhof i Erlenbach. Optegnelserne om slægten i Tyskland skyldes dels afdøde Dr. Hermann Brunn, Schriesheim, og dels egne undersøgelser i området.

Fra Schweiz via Tyskland til Danmark.

1. GENERATION.

Andreas Wirz

Hans herkomst kendes ikke, og hans død kendes heller ikke.

Andreas Wirz var bonde og boede i Erlenbach v/Zürich. Han var tillige Amtmann (bestyrer) over Einsiedeln-klosterets gods i Erlenbach. Han førte et plovskær i sit våben.^{x)}

2. GENERATION.

Jakob Wirz

x omkr. år 1500, formodentlig i Erlenbach.

+ ca. 1574 i Erlenbach.

Hans herkomst kendes ikke.

oo med

Anna Wirz

Hendes data er ukendte.

Datter af Andreas Wirz (den daværende bestyrer (Amtmann) over Einsiedeln-klosterets gods i Erlenbach).

Kendte børn:

1) Hans Wirz

Bestyrer af Einsiedeln-klosterets gods i Erlenbach.

2) Heinrich Wirz

Bestyrer af Einsiedeln-klosterets gods i Erlenbach. Førte ikke embedet videre til en søn, hvilket var skik og brug i slægten (eller rettere ned-arvet), hvorfor det må antages, at han ikke har haft mandlige efterkommere.

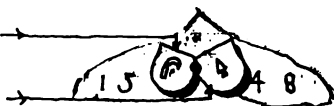
Jakob Wirz var vinbonde i Erlenbach. Han havde tillige et hverv som Untervogt i Erlenbach, og fra ca. 1560 var han også Amtmann over Einsiedeln-klosterets gods i Erlenbach. Han var meget rig og indflydelsesrig, hvilket også ses af, at han ejede en del jord og huse ved Zürichsee. Han forenede senere begge funktioner - Untervogt og Amtmann - under sig. Jakob Wirz førte også sit eget segl, en kombination af sit og hustrus våben.

Billedet til venstre: Sådan så Jakob Wirz's segl ud (original i Staatsarchiv Zürich, efter et brev af 11/11 1573).

Jakob Wirz byggede i 1548 et hus ved Zürichsee i Erlenbach, kaldet "Lochhaus" (idag "Restaurant Schönau"). Det var bygget fuldstændigt i sten, hvilket var yderst sjældent dengang, og vidner også om hans store rigdom. En del af huset stod ude i søen, sådan at man kunne sejle med skib ind under huset og losse varer. Over balkondøren (tidligere indgang gennem en trappe) findes begge Wirz-våben:

Til venstre (med vinrankekniv) Jakob Wirz's våben →
og til højre (med plovskær) Anna Wirz's våben.

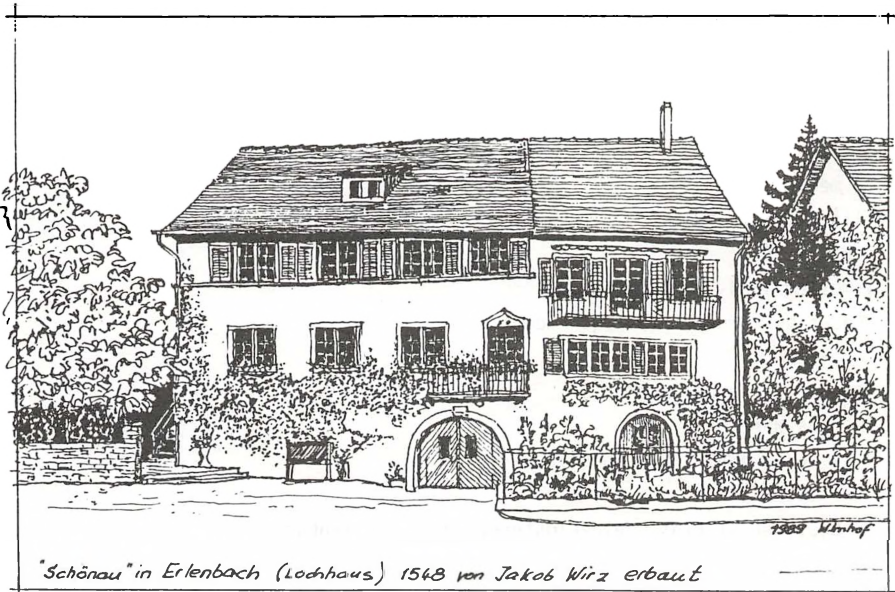

Forklaring på Jakob Wirz's virksomhed:

Untervogt: Han er stedfortræder for det verdslige herskab (Erlenbach tilhørte byen Zürich og blev regeret gennem en Obervogt (overfoged) fra Zürich). Underfogeden var altså hans stedfortræder.

Amtmann: (Også Ammann) er en stedfortræder for den gejstlige ejendomsret. I Erlenbach havde klosteret Einsiedeln mange jordbesiddelser, og amtmanden/bestyreren indsamlede afgifterne (grundafgifterne) og lod dem sende til Einsiedeln. Bestyreren var også dommer i "lavere anliggender".

Einsiedeln ligger 23 km syd-sydøstlig for Erlenbach, og eksisterer den dag i dag.

"Schönau" i Erlenbach (Lochhaus) bygget 1548 af Jakob Wirz.

3. GENERATION.Hans Wirz

Han data er ubekendte, det har ikke været muligt at finde ret meget om ham i de dokumenter, der eksisterer fra den tid. Sammen med broderen, Heinrich Wirz, var han bestyrer af Einsiedeln-klosterets gods i Erlenbach, hvilket embede de havde arvet efter faderen, Jakob Wirz. Begge brødre boede i "Lochhaus" ved Zürichsee.

4. GENERATION.Heinrich Wirz

× 9/7 1564 i Erlenbach.

+ mellem 1608-36 i Erlenbach.

Boede i "Lothhaus", og var bestyrer af Einsiedeln-klosterets gods i Erlenbach.

oo med

Elisabeth von Müllern

× ca. 1570.

+ mellem 1634-37 i Erlenbach.^{xx)}

Hendes herkomst er iøvrigt ukendt.

Ægteparret havde 3 børn:

1) Hans Wirz

× 26/11 1588 i Erlenbach.

+ 1635 sst.

Bestyrer af Einsiedeln-klosterets gods i Erlenbach.

2) Hans Heinrich Wirz

× 30/6 1590 i Erlenbach.

+ 19/6 1659 i Erlenbach.

3) Hans Jakob Wirz

× 3/10 1591 i Erlenbach.

+ 26/1 1654 i Erlenbach.

5. GENERATION.Hans Heinrich Wirz

× 30/6 1590 i "Lochhaus", Erlenbach.

+ 19/6 1659 i Erlenbach.

Flyttede fra "Lochhaus" som den ældste bror Hans senere beboede, og bosatte sig længere oppe i byen. Vinbonde og vinkypermester og tillige "Ehegaumer" (dvs. han var sognets opsynsmand over befolkningens sædelige forhold) i Erlenbach.

oo 1. gang 7/9 1617 i Erlenbach med

Regula Guggenbühl

× 7/12 1600 i Erlenbach.

+ ca. 1630 i Erlenbach.

Datter af møller Hans Jakob Guggenbühl og hustru Eva Ulrich i Erlenbach.

oo 2. gang 14/10 1630 i Erlenbach med

Magdalena Guggenbühl

× 3/5 1605 i Uetikon, Meilen sogn v/Zürichsee.

+ mellem 1660-70 i Erlenbach.

Datter af Hans Jakob Guggenbühl, der tilhørte en anden gren af slægten Guggenbühl. Hun var altså ikke søster til Regula Guggenbühl.

Børn af 1. ægteskab:1) Regula Wirz

× 22/8 1619 i Erlenbach.

2) Hans Heinrich Wirz

× 29/11 1620 i Erlenbach.

3) Anna Wirz

× 19/10 1623 i Erlenbach.

4) Hans Wirz

× 8/5 1625 i Erlenbach.

5) Felix Wirz/Würtz

× 3/12 1626 i Erlenbach.

Børn af 2. ægteskab:6) Hans Rudolf Wirz

× 22/6 1632 i Erlenbach.

7) Hans Jakob Wirz

× 1/9 1633 i Erlenbach.

5. GENERATION.Hans Heinrich Wirz

× 30/6 1590 i "Lochhaus", Erlenbach.

+ 19/6 1659 i Erlenbach.

Flyttede fra "Lochhaus" som den ældste bror Hans senere beboede, og bosatte sig længere oppe i byen. Vinbonde og vinkypermester og tillige "Ehegaumer" (dvs. han var sognets opsynsmand over befolkningens sædelige forhold) i Erlenbach.

oo 1. gang 7/9 1617 i Erlenbach med

Regula Guggenbühl

× 7/12 1600 i Erlenbach.

+ ca. 1630 i Erlenbach.

Datter af møller Hans Jakob Guggenbühl og hustru Eva Ulrich i Erlenbach.

oo 2. gang 14/10 1630 i Erlenbach med

Magdalena Guggenbühl

× 3/5 1605 i Uetikon, Meilen sogn v/Zürichsee.

+ mellem 1660-70 i Erlenbach.

Datter af Hans Jakob Guggenbühl, der tilhørte en anden gren af slægten Guggenbühl. Hun var altså ikke søster til Regula Guggenbühl.

Børn af 1. ægteskab:1) Regula Wirz

× 22/8 1619 i Erlenbach.

2) Hans Heinrich Wirz

× 29/11 1620 i Erlenbach.

3) Anna Wirz

× 19/10 1623 i Erlenbach.

4) Hans Wirz

× 8/5 1625 i Erlenbach.

5) Felix Wirz/Würtz

× 3/12 1626 i Erlenbach.

Børn af 2. ægteskab:6) Hans Rudolf Wirz

× 22/6 1632 i Erlenbach.

7) Hans Jakob Wirz

× 1/9 1633 i Erlenbach.

- 8) Barbara Wirz
x 8/3 1635 i Erlenbach.
- 9) Heinrich Wirz
x 22/5 1636 i Erlenbach.
- 10) Ulrich Wirz
x 26/12 1638 i Erlenbach.
+ 1661 i Schriesheim v/Heidelberg hos broderen Felix, begravet 14/2 1661 sst.
Lærte snedkerhåndværket og kom til Schriesheim.
- 11) Johannes Wirz
x 24/1 1641 i Erlenbach.
+ 7/5 1641 sst.
- 12) Johannes Wirz
x 3/4 1642 i Erlenbach.
+ 9/6 1666 sst.
- 13) Margret Wirz
x 9/8 1645 i Erlenbach.
- 14) Magdalena Wirz
x 24/10 1647 i Erlenbach.
- 15) Heinrich Wirz
x 21/8 1649 i Erlenbach.

6. GENERATION.

Felix Wirz/Würtz

x 3/12 1626 i Erlenbach.

+ 1686 i Schriesheim an der Bergstrasse v/Heidelberg, begravet 30/1 1686 sst.

oo 24/2 1652 i Schriesheim med

Anna Bollinger

x 1633 i Elgg by og sogn, Schweiz, døbt 23/6 1633 sst.

+ 1700 i Schriesheim, begravet 14/11 1700 sst.

Datter af en anden indvandret schweizer, Hans Bollinger og 1. hustru Maria Müller i Elgg, senere Schriesheim.

Børn:

- 1) Anna Catharina Würtz
x 1653 i Schriesheim, døbt 31/7 1653 sst.
+ 1655 sst., begravet 8/6 1655.
- 2) Johannes Würtz
x 1655 i Schriesheim, døbt 30/12 1655 sst.
- 3) Anna Würtz
x 1658 i Schriesheim, døbt 16/5 1658 sst.
- 4) Urban Würtz
x 1661 i Schriesheim, døbt 6/3 1661 sst.

- 5) Hans Henrich Würtz
 * 1663 i Schriesheim, døbt 8/6 1663 sst.
 + 1690 sst., begravet 24/1 1690.
- 6) Hans Philipp Würtz
 * 1666 i Schriesheim, døbt 7/1 1666 sst.
 + 1666 sst., begravet 14/1 1666.
- 7) Hans Philipp Würtz
 * 1667 i Schriesheim, døbt 8/12 1667 sst.
- 8) Margaretha Würtz
 * 1670 i Schriesheim, døbt 26/10 1670 sst.
 + 1693 sst., begravet 4/10 1693.
- 9) Hans Jacob Würtz
 * 1673 i Schriesheim, døbt 5/2 1673 sst.

Felix Wirz/Würtz lærte vinkyperfaget, og var samtidig også vinbonde. I forældrenes kom der flere og flere børn, og familien blev fattigere, hvorfor han valgte at udvandre til Tyskland - først til Neustadt an der Haardt⁴⁾, og derfra videre til Schriesheim 1651. Der blev der også drevet vinavl som ved Zürichsee, og han fortsatte med at være vinkyper. I Schriesheim blev navnet forandret til WÜRTZ (idag WÜRZ). Her købte han ejendommen Leutershäuser Strasse 1, hvor han boede i hvert fald 1660, og hvor enken boede indtil år 1700. Fra 1668- omkring 1671 ejede han grundstykket Talstrasse 83. Enken ejede 1688 grundstykket Talstrasse 57-61 og 1692 Talstrasse 69.⁵⁾

7. GENERATION.

Hans Jacob Würtz

* 1673 i Schriesheim, døbt 5/2 1673 sst.
 + 1747 sst., begravet 7/3 1747, 74 år og 1 måned gammel.

oo 25/4 1702 i Schriesheim med

Susanna Mutschler

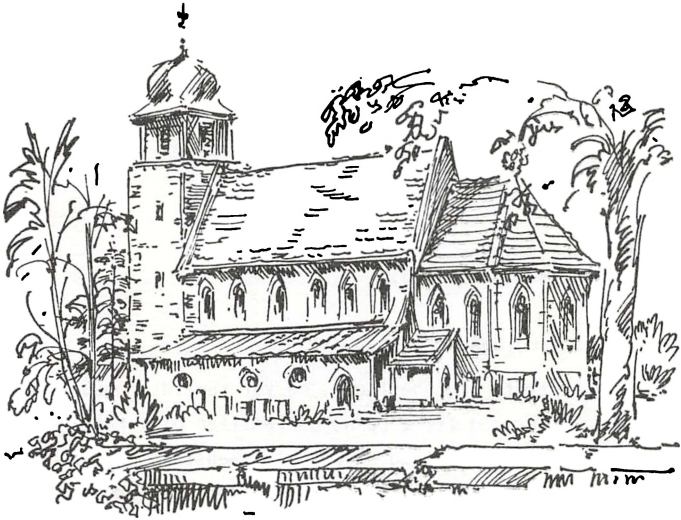
* før ca. 1686 i Handschuhsheim v/Heidelberg (kirkebogen begynder langt senere).

+ 24/12 1749 i Schriesheim, begravet 26/12 1749.

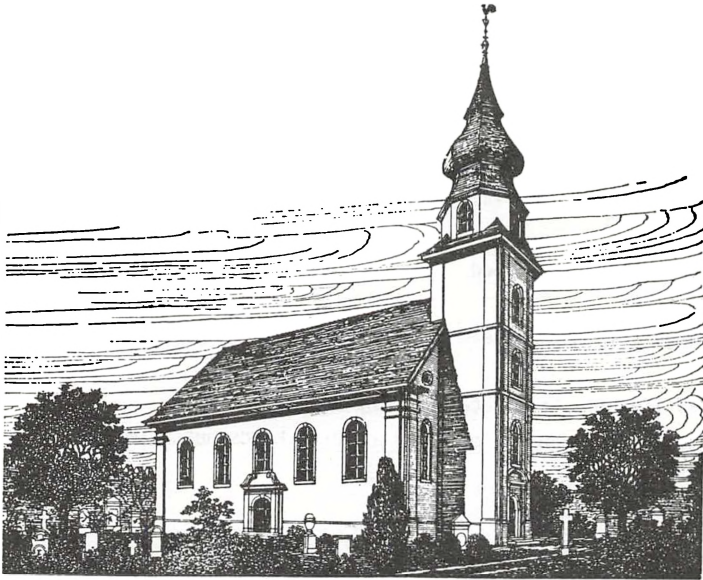
Datter af borgmester Johann Georg Mutschler i Handschuhsheim.

Børn:

- 1) Johann Philipp Würtz
 * 1703 i Schriesheim, døbt 14/1 1703 sst.
- 2) Hans Georg Würtz
 * 1704 i Schriesheim, døbt 16/3 1704 sst.
 + 1704 sst., begravet 5/6 1704.
- 3) Anna Maria Würtz
 * 1705 i Schriesheim, døbt 21/4 1705 sst.

Den tidligere bykirke i Schriesheim omkr. år 1700. Rekonstrueret efter gamle planer og oplysninger.

Den reformerte kirke i Schriesheim, opført 1748-1751.

- 4) Johann Stephan Würtz
x 1707 i Schriesheim, døbt 6/5 1707 sst.
- 5) Et dødfødt barn
x/+ juni 1708 i Schriesheim, begravet 27/6 1708.
- 6) Maria Catharina Würtz
x 1709 i Schriesheim, døbt 11/6 1709 sst.
- 7) Susanna Margaretha Würtz
x 1711 i Schriesheim, døbt 11/1 1711 sst.
- 8) Johannes Würtz
x 1712 i Schriesheim, døbt 2/2 1712 sst.
+ 1714 sst., begravet 20/4 1714.
- 9) Anna Barbara Würtz
x 1715 i Schriesheim, døbt 6/1 1715 sst.
+ 1718 sst., begravet 6/2 1718.
- 10) Johann Michael Würtz
x 1716 i Schriesheim, døbt 15/2 1716 sst.
+ 1727 sst., begravet 18/2 1727.
- 11) Et dødfødt barn
x/+ februar 1720 i Schriesheim, begravet 12/2 1720.
- 12) Johann Heinrich Würtz
x 1723 i Schriesheim, døbt 23/12 1723 sst.

Hans Jacob Würtz ernærede sig som vinbonde og vinkyper ligesom faderen havde gjort det. Han boede i Leutershäuserstrasse 1 i Schriesheim, hvilken ejendom han erhvervede efter forældrene, og fra 1717 ejede han tillige grundstykket Leutershäuserstrasse 3 sst.⁶⁾ Ejendommene blev siden delt mellem sønnerne Johann Philipp Würtz (1703-69) og Johann Heinrich Würtz (1723-95).

8. GENERATION.

Johann Heinrich Würtz

x 1723 i Schriesheim, døbt 23/12 1723 sst.
+ 25/5 1795 i den tyske kolonigård v/Tikøb by og sogn hos sønnen Johann Heinrich Würtz, begravet 29/5 1795 i Tikøb, 72 år gammel.

oo 19/5 1744 i Schriesheim med

Maria Johanna Ulrich

x 1721 i Schriesheim, døbt 16/11 1721 sst.
+ 1778 i Havredal, Frederiks sogn. Skifte fra Alhedens kolonier 9/7 1778.⁷⁾
Hun tilhørte en gammel og anset slægt i Schriesheim, hvis rødder kan spores tilbage til 1400-tallet.⁸⁾ Datter af Hans Philipp Ulrich og hustru Anna Margaretha Lehr/Löhr i Schriesheim.

Børn:

- 1) Maria Elisabetha Würtz
 x 14/11 1744 i Schriesheim, døbt 15/11. 1744 sst.
 + før udvandringen 1759 sst.
- 2) Johann Adam Würtz
 x 23/3 1746 i Schriesheim, døbt 25/3 1746 sst.
- 3) Valentin Würtz
 x 11/6 1747 i Schriesheim, døbt 13/6 1747 sst.
 + 6/10 1747 sst., begravet 7/10 1747.
- 4) Anna Margaretha Würtz
 x 8/8 1748 i Schriesheim, døbt 11/8 1748 sst.
 oo 1769 i Frederiks med
Sebastian May
 x 13/8 1748 i Schriesheim, døbt 14/8 1748 sst.
 Søn af Marcus May og hustru Anna Christina Weidner i Schriesheim, senere
 i den tyske kolonigård v/Tikøb.
- 5) Johann Philipp Würtz
 x 26/11 1750 i Schriesheim, døbt 29/11 1750 sst.
 + 15/7 1802 i Hammel by og sogn, begravet 19/7 1802, 52 år gammel.
 Gårdmand og kromand i Hammel. Tidligere post v/Frijsenborg.
 oo efter 1787 med
Gjedske Kirstine Danielsdatter
 x ca. 1752.
- 6) Johann Valentin Würtz
 x 11/2 1753 i Schriesheim, døbt 12/2 1753 sst.
 + 18/9 1753 sst., begravet 19/9 1753.
- 7) Christina Würtz
 x 1/7 1754 i Schriesheim, døbt 3/7 1754 sst.
 + 28/12 1755 sst., begravet 29/12 1755.
- 8) Dødfødt søn
 x/+ 25/7 1756 i Schriesheim, begravet 26/7 1756.
- 9) Johann Heinrich Würtz
 x 1757 i Schriesheim, døbt 23/8 1757 sst.
 + 9/1 1803 i den tyske kolonigård v/Tikøb, begravet 11/1 1803 i Tikøb.
 oo 2/11 1778 i Københavns reformerte kirke med
Anna Susanna Braun
 x ca. 1758 i Schwetzingen v/Heidelberg.
 + 14/11 1802 i den tyske kolonigård, begravet 20/11 1802 i Tikøb, 45 år
 gammel.
 Datter af Johann Michael Braun og hustru Anna Elisabeth Batey/Pathey/
Patheyer.
- 10) Carl Friderich Würtz
 x 1760 i Havredal, døbt 13/7 1760 i Thorning kirke.
 I 1778 bagersvend i Randers. Senere hofkonditor i København.
 oo 23/8 1791 i Københavns tysk reformerte kirke med
Anna Elisabeth Patheyer (Batey)
 x 1769 i København.
 + 7/4 1821 i København, begravet 11/4 1821 i den tysk reformerte menig-
 heds kirkegård i København, 52 år gammel.
 Datter af Philipp Patheyer (Batey) og hustru Catharina Elisabeth Jettin sst.

11) Johannes Würtz

× 1762 i Havredal, døbt 1/11 1762 i Thorning kirke.
 + 23/4 1818 i København, begravet 6/5 1818 i den tysk reformerte menigheds kirkegård, 56 år gammel.
 Skrædder i København.

12) Johann Michael Würtz

× ca. 1765 i Havredal.
 Konfirmeret 1780 i den tysk reformerte kirke i København.

Johann Heinrich Würtz var ligesom faderen vinkyer og vinbonde i Schriesheim. Fra ca. 1744/45-1746 boede han i svigermoderens hus Bachgasse 2 i Schriesheim, hvorefter han overtog ejendommen Leutershäuserstrasse 1 i Schriesheim efter faderen⁹⁾, hvilken ejendom han beboede indtil udvandringen til Danmark 25/9 1759.¹⁰⁾ Ejendommen Leutershäuserstrasse 3 blev som tidligere nævnt overtaget af hans ældste bror Johann Philipp Würtz.

Johann Heinrich Würtz ankom med hustru og 4 børn 2/11 1759 til Fredericia, hvor de lå i vinterkvarter indtil 13/5 1760, da de brød op for at blive bosat i den nyanlagte hedekoloni Frederikshede (Havredal) i det senere (1766) tyske sogn Frederiks på Alheden. Han fik tysk fæstebrev i 1763 på gård nr. 10 sst. (nuv. matr. nr. 19), hvilken gård stadigvæk er i slægtens eje (nuv. ejer Knud Sørensen, hvis mor var en født Würtz). Efter hustruens død, afstod han gården til sin ældste søn Johann Adam, og flyttede til den tyske kolonigård v/Tikøb.

9. GENERATION.Johann Adam Würtz

× 23/3 1746 i Schriesheim, døbt 25/3 1746 sst.
 + 29/3 1821 i Havredal, begravet 4/4 1821 i Frederiks, 75 år gammel. "Var blind over 30 Aar".

oo 1768 i Frederiks med

Anna Margaretha Herbelschmidt

× ca. 1743 i Igelsbach v/Neckar, under Kurmainz.
 + 29/10 1817 i Havredal, begravet 12/11 1817 i Frederiks, 74 år gammel.
 Datter af Johann Adam Herbelschmidt og 1. hustru Maria Catharina Gerich.

oo 1. gang 19/2 1762 i Thorning med

Georg Adam Lajer/Leyer

× 24/9 1744 i Altneudorf, døbt 27/9 1744 i Heiligkreuzsteinach/Odenwald.
 + 1768 i Havredal. Skifte fra Alhedens kolonier 5/9 1768.¹¹⁾
 Søn af Georg Adam Leyer og 2. hustru Eva Elisabetha Schmidt i Altneudorf.

Børn:

- 1) Anna Maria Würtz
x ca. 1770 i Havredal.
- 2) Johann Michael Würtz
x ca. 1772 i Havredal.
Kolonist i Havredal.
- 3) Johann Heinrich Würtz
x ca. 1774 i Havredal.
Kolonist i Havredal.
- 4) Johann Adam Würtz
x ca. 1776 i Havredal.
Kolonist i Havredal.
- 5) Johann Philipp Würtz
x ca. 1778 i Havredal.
Kolonist i Havredal.
- 6) Anna Margaretha Würtz
x ca. 1782 i Havredal.
- 7) Susanna Margaretha Würtz
x ca. 1784 i Havredal.
- 8) Elisabeth Barbara Würtz
x ca. 1786 i Havredal.

Johann Adam Würtz var først kolonist i gård nr. 20 (nuv. matr. nr. 30)¹² i Havredal som han drev indtil før 1787. I 1779 overtog han faderens gård nr. 10 (nuv. matr. nr. 19) i Havredal. Han er stamfar til slægten i Frederiks sogn.

Navnet WIRZ/WÜRTZ's oprindelse.

Omkring år 1300 (kort tid efter Edsforbundets (Schweiz) grundlæggelse i 1291) blev på foranledning af Einsiedeln-klosteret en bonde fra landsbyen Kaltbrunn bosat med sin familie i Erlenbach. (Kaltbrunn ligger 35 km øst for Erlenbach).^{xxx}) Klosteret havde dér som i Erlenbach flere jordbesiddelser. Allerede i 1331 ses det, at Johann von Kaltbrunns familie var velhavende og indflydelsesrig. Denne Johann Kaltbrunn(er) blev ca. 1340/50 af Einsiedeln-klosteret udnævnt til "Wirt von Erlenbach", dvs. "Amtmann (Ammann) des Klosters Einsiedeln" i Erlenbach. (I dokumenterne: "Johann, Wirt von Erlenbach"). Han var altså som tidligere nævnt stedfortræder for den gejstlige ejendomsret i Erlenbach (bestyrer/forvalter).

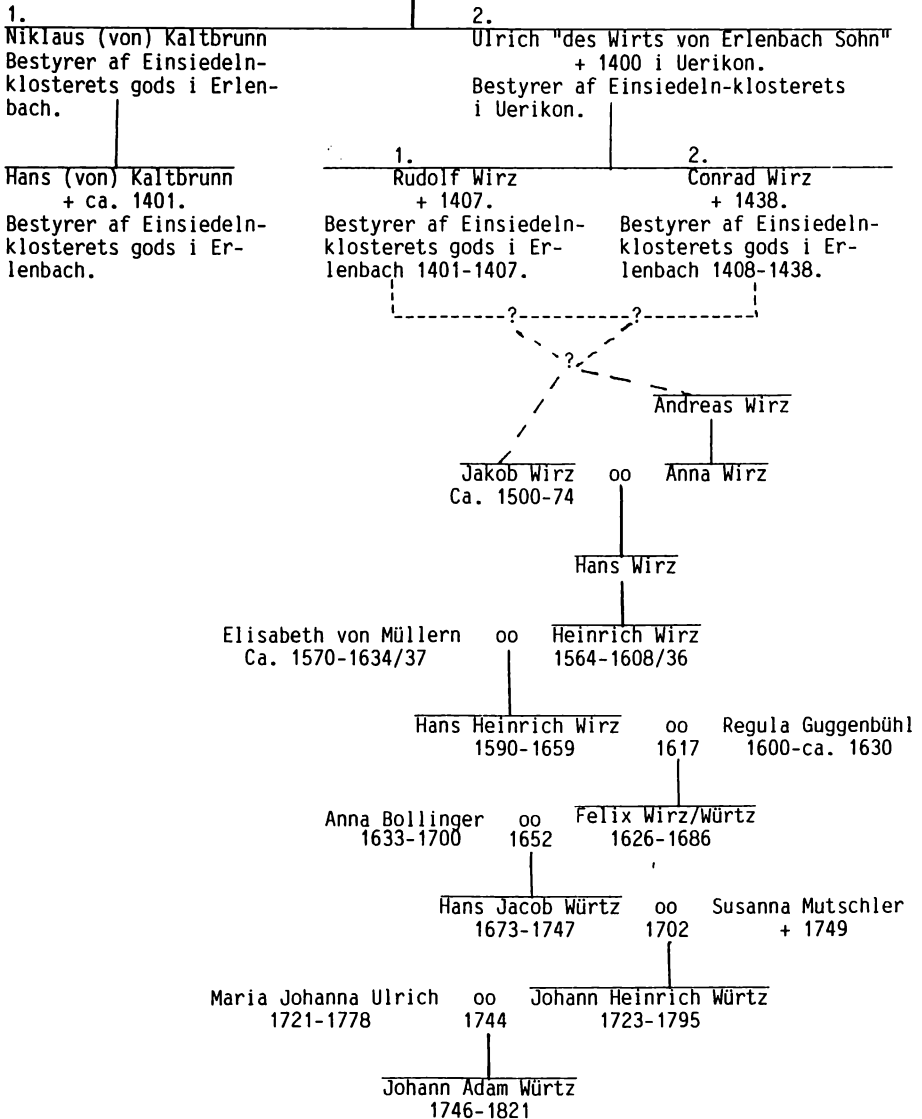
To sønner ("des Wirts Söhne" = bestyrerens sønner) blev også bestyrere af Einsiedeln-klosterets ejendomme, nemlig: Niklaus (von) Kaltbrunn blev bestyrer af klosterets gods i Erlenbach, medens broderen Ulrich (+ 1400) "des Wirts von Erlenbach Sohn" blev bestyrer af besiddelserne i landsbyen Uerikon

v/Stäfa, Zürichsee, 14 km sydøstlig for Erlenbach. Genitivformen af ordet Wirt blev udtalt WIRZ, og det er herfra slægtsnavnet stammer.

Efter Niklaus (von) Kaltbrunns død blev den ældste søn Hans (von) Kaltbrunn (+ ca. 1401) bestyrer af klosterets besiddelser i Erlenbach. Han døde åbenbart uden mandlige efterkommere. Derefter overgik embedet til fætteren Rudolf Wirz (+ 1407), søn af Ulrich i Uerikon. Han var bestyrer fra 1401-1407, og blev efterfulgt af broderen Conrad Wirz (+ 1438), der bestyrede jordbesiddelserne fra 1408-38.

Efter disse 2 følger seks bestyrere af slægten WIRZ frem til Andreas Wirz, Anna Wirz's far, men det har ikke været muligt at knytte dem nærmere til de 2 brødre Rudolf og Conrad Wirz ned til Andreas Wirz. Fra en anden gren stammer Jakob Wirz, Andreas Wirz's svigersøn.

Johann von Kaltbrunn
i Erlenchach.
Nævnt 1331. Ca. 1340/50
bestyrer af Einsiedeln-
klosterets gods i Erlenchach.

KILDER:

- 1) Valdemar Andersen: Den jyske hedekolonisation. 1970.
- 2) Valdemar Andersen: Feltmarskal Poul Würtz og hans arvinger i: Personalhistorisk Tidsskrift 1970.
- 3) Slægtsbog over slægten Würtz, udgivet af Jydsk Slægtsforskning, Grønhøj pr. Karup. 1974. Side 208.
- 4) Karl Diefenbacher: Schweizer Einwanderer in den Kraichgau. 1983. Side 189.
- 5) Hermann Brunn: "Adressbuch 1650-1750. Genealogisch-biographisches Register der Hauseigentümer und räumliche Festlegung ihrer Häuser in heutigen Ortsbild". Schriesheim 1969/70. Stadtarchiv Schriesheim.
- 6) Kilde 5.
- 7) GHeK 4, lbnr. 12. Godsarkiver. Hedekolonierne. Skifteforretninger med bilag. Landsarkivet i Viborg.
- 8) Hermann Brunn: Bevölkerungsentwicklung Schriesheims. Schriesheim 1987 (nyoptryk efter maskinskrevet manuskript 1951). Side 38, 40-41.
- 9) Kilde 5.
- 10) TKUA. Tyske Kancellis udenlandske afdeling. Speciel del. 1756-1771. Frankfurt am Main, gesandtskabsrelationer. Relationer fra Johann Friedrich Moritz. 1759. Relation nr. 176.
- 11) Kilde 7.
- 12) Valdemar Andersen: Alheden. Frederiks sogns historie. 1953. Side 196.

NOTER:

- x) Alle oplysninger vedr. den lige slægtslinje i Schweiz frem til den tyske stamfar, Felix Wirz/Würtz (1626-86) er venligst oplyst af Hr. Walter Imhof, Erlenbach.
- xx) Optegnelser vedr. enkelte af de indgiftede kvinder i Schweiz og Tyskland (bl. a. BOLLINGER) er venligst oplyst af Hr. Friedrich Gerlach, Wolfratshausen/Vesttyskland.

EFTERLYSNING
af beboere i Køge ca. 1780 - 1920.

Jeg er ved at skrive speciale i faget historie. Specialet handler om mobilitet mellem sociale grupper i 1800-tallets samfund med Køge som udgangspunkt. Specialet skrives på Københavns Universitet med lektor Knud Prange fra Lokalhistorisk Afdeling som vejleder. Specialet skal afleveres inden september måneds udgang 1990.

Projektet skal undersøge udvalgte slægters levnedsløb gennem nogle generationer. Udgangspunktet er de 30 personer, som ifølge folketællingen 1845 opholdt sig på Køge Arbejdshus eller Sygestue. Sidstnævnte fungerede som hospital for Køge og nærmeste omegn. De 30 personer er kendetegnet ved, at være af begge køn, i alle aldre og de fleste er født i Køge.

Lidt barsk kan man sige, at når folk var på Arbejdshuset, havde både de selv og samfundet havde accepteret dem som fattige. Netop denne ekstreme situation gør det muligt for mig at konstatere, hvordan det, i forhold til de øvrige generationer, er gået socialt set.

Disse 30 personer danner grundstammen i min undersøgelse: deres forældre skal identificeres, dernæst alle forældrenes børn, ægte som uægte, hele som halve, og forældrenes børnebørn uden undtagelse. Umiddelbart vil jeg tro, at i sidste ende, vil der være tale om ca. 600 mennesker.

Da undersøgelsen strækker sig over 3 generationer med 1845-folketællingen som skæringspunkt, kommer den automatisk til at omhandle et meget langt spand af år, ca. 1780 til 1920.

Køge er valgt, fordi byen i 1800-tallet var en typisk mellemstor købstad med havn, og havde en repræsentativ befolkningssammensætning. Dertil kommer, at der er bevaret et ganske rigt kildemateriale omkring Køge og sognets beboere.

Som de fleste slægtsforskere vil have erfaret, ligesom jeg, er det en del lettere at gå bagud i tiden, mens fremad i tiden er hundesvært. Derfor har jeg problemer med at finde og følge alle disse personer. Dette skyldes at efterkommerne i de følgende generationer af de 30 personers forældre meget ofte har forskellige og ikke just regelmæssige efternavne. F.eks. kan børn i en søskendeflok have forskellige efternavne alt efter hvem faderen var. Endvidere har jeg problemer med, at folk er flyttet fra Køge.

Det er derfor jeg inderligt beder om hjælp fra alle der kender til personer i Køge i perioden ca. 1780 - 1920. Enhver oplysning har interesse.

Udover de egentlige Køge-slægter, er der tre københavnerslægter med berøringsflade til Køge, jeg søger oplysninger om. Disse er **Svingel** (Svingelberg, div. stavemåder), **Bigum** (div. stavemåder) og **Jens Jacob Stephansen**, (div. stavemåder) døbt i St. Nicolaj 26-6-1792, hvor faderen hedder Stephan Jacobsen.

Idet jeg på forhånd takker for hjælpen bedes du kontakte mig. Mit navn og adresse er:

Lisbeth Ulsø
Masnedøgade 17, 2th.
2100 København Ø
Tlf. 31 18 44 94. Ps. telefonsvarer!